

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.009.03.2020

Prof. dr hab. n. med.
Halina Sienkiewicz-Jarosz
Dyrektor
Instytutu Psychiatrii i Neurologii
ul. Sobieskiego 9
02-957 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/039 Działalność Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego,
w tym realizacja Programu Wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Instytut Psychiatrii i Neurologii ¹ , ul. Sobieskiego 9, 02-957 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	prof. Halina Sienkiewicz–Jarosz, Dyrektor IPiN od 5 lutego 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: prof. Janusz Heitzman, Dyrektor IPiN od 15 października 2016 r. do 5 lutego 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawidłowość przygotowania i wykonania zadania określonego w umowie. 2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ocena metod ich pomiaru.
Okres objęty kontrolą	2017-2020 (I półrocze). Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dane i dokumenty z lat wcześniejszych.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Michał Maliński, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/81/2020 z dnia 27 maja 2020 r. (akta kontroli str. 1, 441, 450-451)

¹ Dalej: IPiN, Instytut.

² Dz.U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez IPIŃ Projektu nr I.N.08 pn. Zaburzenia depresyjne u osób aktywnych zawodowo jako potencjalna przyczyna wcześniejszego zaprzestania wykonywania pracy zawodowej – rozpowszechnienie oraz społeczne oraz kliniczne i ekonomiczne czynniki ryzyka⁴, finansowanego w ramach Programu Wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Instytut prawidłowo realizował zadania określone w umowie dotyczącej Projektu oraz osiągnął wszystkie zakładane umową wskaźniki produktu. IPIŃ wydatkował środki w ramach Projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami. Instytut zgodnie z umową sporządził wymaganą dokumentację sprawozdawczą, jednak nie dochował czterech z siedmiu wynikających z umowy terminów na jej przekazanie do Centralnego Instytutu Ochrony Pracy - Państwowego Instytutu Badawczego⁵ oraz nie załączył do raportu końcowego informacji dla celów ewaluacji Projektu. Stwierdzone uchybienia formalne nie wpłynęły na realizację zamierzonego celu Projektu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość przygotowania i wykonania zadania określonego w umowie

Opis stanu
faktycznego

Instytut realizował Projekt w latach 2017-2020, w ramach Programu Wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” – IV Etap⁷. Umowa⁸ z CIOP w sprawie realizacji Projektu została podpisana 3 lipca 2017 r. W załącznikach do Umowy przedstawiono cele, zakres działań realizowanych w ramach poszczególnych etapów, wyniki końcowe, wskaźniki realizacji celów Programu z wykorzystaniem wyników Projektu, harmonogram i kosztorys Projektu oraz wymogi dotyczące zawartości merytorycznej sprawozdań etapowych. Instytut był autorem i wykonawcą Projektu. Stanowiąca załącznik nr 1 do Umowy karta informacyjna Projektu określała m.in. cele Projektu, wyniki końcowe (produkty), charakterystykę planowanych do realizacji badań, potencjalnych odbiorców zainteresowanych wdrożeniem wyników, przewidywalny sposób wdrożenia wyników (produktów) oraz efekt wdrożenia wyników (produktów) do praktyki gospodarczej lub społecznej. W ramach realizacji Projektu nie zmieniono zakresu działań określonego w Umowie. Instytut zgodnie z § 6 ust. 2 Umowy dokumentował realizację poszczególnych etapów Projektu za pomocą sprawozdań etapowych.

Przy realizacji Projektu Instytut zawarł z pięcioma osobami 14 umów cywilnoprawnych, których przedmiotem było m.in. przeprowadzenie badania pilotażowego, przygotowanie broszur informacyjnych, opracowanie raportu z Projektu, przygotowanie materiałów na stronę internetową, opracowanie kwestionariusza badawczego. Osoby wybrane do wykonania zadań na rzecz Projektu posiadały

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Projekt.

⁵ Dalej: CIOP.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Program ustanowiony na mocy uchwały Rady Ministrów nr 203/2015 z dnia 26 października 2015 r., okres realizacji: lata 2017 – 2019, część B: program realizacji badań naukowych i prac rozwojowych, dalej: Program Wieloletni.

⁸ Nr TP-48/2017/PW-PB, dalej: Umowa.

odpowiednie doświadczenie zawodowe i kwalifikacje, prowadziły działalność naukową oraz posiadały dorobek naukowy w zakresie przedmiotowym realizowanego Projektu. W ramach ww. umów poniesiono wydatki na kwotę 88,3 tys. zł. Ponadto w ramach Projektu zawarto umowę na kwotę 100 tys. zł na wykonanie badania ankietowego dla 1,5 tys. osób z różnych grup zawodowych, obejmującego digitalizację oraz analizę statystyczną danych⁹. IPIŃ nie uczestniczył w realizacji poprzednich etapów Programu Wieloletniego.

(akta kontroli str. 11-35, 102-220, 448-449, 486-493, 520-522)

Realizację Projektu podzielono na trzy etapy:

- I. Opracowanie narzędzi oceny zaburzeń depresyjnych w populacji osób aktywnych zawodowo. Badanie pilotażowe w grupie 150 osób. Publikacja. Termin realizacji etapu: od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.
- II. Badanie ankietowe obejmujące 1500 osób z różnych grup zawodowych, digitalizacja danych, analiza statystyczna. Publikacja. Termin realizacji etapu: od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.¹⁰.
- III. Opracowanie wyników. Opracowanie materiałów informacyjnych nt. zaleceń dotyczących wczesnego wykrywania i zapobiegania zaburzeniom depresyjnym oraz narzędzia do przesiewowego wykrywania zaburzeń depresyjnych wśród osób aktywnych zawodowo. Opracowanie materiałów szkoleniowych i przeprowadzenie szkolenia pilotażowego. Publikacja. Termin realizacji etapu: od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.

Prace zaplanowane w ramach poszczególnych etapów Projektu zostały wykonane zgodnie z założeniami i terminowo. W etapie I opracowano narzędzie oceny zaburzeń depresyjnych w populacji osób aktywnych zawodowo oraz wykonano badanie pilotażowe na grupie 150 osób, w etapie II przeprowadzono badanie ankietowe 1500 osób aktywnych zawodowo (wraz z digitalizacją danych oraz opracowaniem statystycznym) oraz opublikowano raport z przeprowadzonego badania, w etapie III opracowano materiały informacyjne nt. zaleceń dotyczących wczesnego wykrywania i zapobiegania zaburzeniom depresyjnym, narzędzia do przesiewowego wykrywania zaburzeń depresyjnych. Opracowano materiały szkoleniowe i przeprowadzono szkolenie pilotażowe dla lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej¹¹ oraz medycyny pracy. Sprawozdania z poszczególnych etapów zostały przyjęte komisyjnie przez CIOP¹².

(akta kontroli str. 11-35, 102-220)

Określona w Umowie wysokość finansowania Projektu wynosiła 419,1 tys. zł (etap I – 105 tys. zł, etap II – 193,6 tys. zł, etap III – 120,5 tys. zł). Zgodnie z dokumentacją finansową oraz raportem końcowym z realizacji Projektu, Instytut wydatkował łącznie 383,4 tys. zł (91,5% budżetu Projektu), w tym na etap I wydatkowano 81,5 tys. zł (77,7% budżetu etapu), na etap II 184,7 tys. zł (95,4% budżetu etapu) oraz na etap III 117,2 tys. zł (97,3% budżetu etapu). Niewykorzystana część środków (35,7 tys. zł) została zwrócona do CIOP. Koszty bezpośrednio w Projekcie wyniosły 339,9 tys. zł natomiast koszty pośrednie 43,5 tys. zł. W budżecie Projektu przewidziano następujące koszty:

- wynagrodzeń (W) – 178,8 tys. zł (wydatkowano 176,1 tys. zł, tj. 98,5%),
- podwykonawstwa (E) – 122,1 tys. zł (wydatkowano 122,1 tys. zł, tj. 100%),
- operacyjne (Op) – 72,6 tys. zł (wydatkowano 41,7 tys. zł, tj. 57,4%),

⁹ Usługa zakupiona w trybie przetargu nieograniczonego (nr postępowania DZP/PN/22/2018). Do wykonania badania wybrano ofertę konsorcjum Grupa BST Sp. z o.o., ul. Mieczyków 12, 40-748 Katowice i „EU-CONSULT” Sp. z o.o., ul. Toruńska 18 C lok D, 80-747 Gdańsk.

¹⁰ Realizację II etapu wydłużono do dnia 28 lutego 2019 r. - zgodnie z § 7 ust. 4 pkt. 2 Umowy, przedłużenie realizacji etapu nie wymagało jej aneksowania.

¹¹ Dalej: POZ.

¹² Protokół 21/2018 – etap 1, Protokół 35/2019 – etap 2, Protokół 43/2020 – etap 3.

– ogólne (O) – 45,6 tys. zł (wydatkowano 43,5 tys. zł, tj. 95,4%).

W ramach realizacji Projektu dokonano następującego przesunięcia pomiędzy poszczególnymi kategoriami kosztów: kategorię E pomniejszono o 22,9 tys. zł, natomiast powiększono kategorię W (o 16,3 tys. zł) oraz Op (o 6,6 tys. zł). Wprowadzone zmiany w kosztorysie w kategorii kosztów E, W oraz Op dotyczyły relokacji różnych kategorii kosztów w ramach tego samego etapu badań ze względu na fakt, że umowę dotyczącą przeprowadzenia badania ankietowego zrealizowano mniejszym kosztem niż pierwotnie zakładano. Przesunięcia w budżecie Projektu, zgodnie z § 7 ust. 4 pkt 1 Umowy, nie wymagały jej aneksowania. O wprowadzonych zmianach Instytut informował CIOP. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora CIOP¹³, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju¹⁴ do dnia 20 sierpnia 2020 r. nie dokonało oceny i ostatecznego rozliczenia Projektu realizowanego przez Instytut.

Informacje o wydatkach zawarte przez IPiN w sprawozdaniach i raportach były zgodne z ewidencją księgową. Dla potrzeb Projektu, zgodnie z § 11 ust. 17 Umowy, prowadzono ewidencję księgową, w której na wyodrębnionych kontach analitycznych dokonywano zapisów w sposób umożliwiający identyfikację operacji księgowych i przyporządkowanie do kategorii kosztów. Wszystkie wydatki w Projekcie zostały poniesione zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności kosztów Programu Wieloletniego z dnia 24 maja 2017 r. Instytut nie wykazywał w sprawozdaniach kosztów niekwalifikowalnych. Wydatki zostały należycie udokumentowane dowodami księgowymi oraz przelewami bankowymi, dokonane w związku z realizacją Projektu oraz zgodnie z § 12 Umowy. Podatek VAT, zgodnie z § 12 ust. 3 Umowy, stanowił koszt kwalifikowalny w Projekcie. Sprawozdania finansowe Instytutu za lata 2017, 2018 i 2019¹⁵, sporządzone na podstawie ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁶, zostały poddane badaniu przez biegłych rewidentów. W opinii biegłych rewidentów wszystkie sprawozdania finansowe przedstawiały rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Instytutu oraz zostały sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych.

(akta kontroli str. 3, 11-101, 439-440, 448-449, 527-530)

Kontroli poddano 52 dokumenty księgowe (100% dokumentów) na kwotę 339,9 tys. zł. Wszystkie wydatki poniesiono w okresie realizacji Projektu. Dokumenty księgowe spełniały wymagania wskazane w art. 21 ustawy o rachunkowości oraz zostały opisane w sposób określony w § 11 ust. 16 Umowy, tj. zamieszczono na nich zapisy dotyczące Umowy i Projektu, określono odpowiednią kategorię kosztów oraz zawarto informację o kwocie kwalifikowanej. Wszystkie wydatki poniesiono zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁷ oraz na podstawie regulaminu udzielania zamówień publicznych w Instytucie Psychiatrii i Neurologii¹⁸.

W ramach Projektu przeprowadzono jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na kwotę 100 tys. zł (w trybie przetargu nieograniczonego). Przedmiotem postępowania (usługa) był zakup badania ankietowego pt. „Zaburzenia depresyjne u osób aktywnych zawodowo jako potencjalna przyczyna wcześniejszego zaprzestania wykonywania pracy zawodowej – rozpowszechnienie oraz społeczne, kliniczne i ekonomiczne czynniki ryzyka. Badanie ankietowe na

¹³ Pismo sygn. DN-189/3310/20 z dnia 20 sierpnia 2020 r.

¹⁴ Dalej: NCBiR.

¹⁵ Sprawozdanie za rok 2019 zostało pozytywnie zaopiniowane przez Radę Naukową IPiN uchwałą 292/2020 z dnia 26 czerwca 2020 r., natomiast nie zostało jeszcze zaakceptowane przez Ministerstwo Zdrowia.

¹⁶ Dz.U. z 2019 r. poz. 351, ze zm., dalej: ustawa o rachunkowości.

¹⁷ Dz.U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.

¹⁸ Zarządzenie nr 7/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. Dyrektora Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

grupie 1500 osób". Kontrola dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie wykazała nieprawidłowości. Kontrola poddano również rozeznanie rynku na organizację sesji szkoleniowej (na kwotę 14,8 tys. zł) i nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 36-101, 511-512, 523-526, 531)

W okresie realizacji Projektu IPiN nie osiągnął przychodów ze sprzedaży aparatury naukowo-badawczej zakupionej lub wytworzonej ze środków stanowiących finansowanie oraz nie uzyskał odsetek bankowych od kwoty finansowania.

(akta kontroli str. 5-10, 36-101)

Zgodnie z § 17 ust. 1 Umowy, realizacja Projektu była przedmiotem badania audytowego¹⁹ przeprowadzonego w dniach 6-23 maja 2019 r. w siedzibie CIOP oraz w jednostkach realizujących Program Wieloletni (w tym IPiN). Audytorzy nie stwierdzili uchybień lub nieprawidłowości i nie sformułowali zaleceń.

(akta kontroli str. 36-101, 221-256, 448-449, 515-519)

Instytut w czasie realizacji Umowy złożył do CIOP trzy sprawozdania etapowe. Zawartość merytoryczna sprawozdań odpowiadała wymogom określonym w załączniku nr 5 do Umowy, jednak wszystkie sprawozdania etapowe zostały złożone po terminach przewidzianych w § 6 ust. 2 Umowy, co stanowiło również naruszenie obowiązku wykonawcy do terminowego składania sprawozdań, wynikającego z § 4 ust. 1 pkt 2 Umowy. Termin przekazania sprawozdania:

- z I etapu określono w Umowie na 10 grudnia 2017 r., sprawozdanie przekazano 13 grudnia 2017 r.,
- z II etapu określono w Umowie na 10 listopada 2018 r., sprawozdanie przekazano 20 grudnia 2018 r.,
- z III etapu określono w Umowie na 10 listopada 2019 r., sprawozdanie przekazano 30 stycznia 2020 r.²⁰

(akta kontroli str. 36-220, 452-462, 503-507)

Dyrektor IPiN wyjaśniła, iż każdorazowo sprawozdania z wykonania etapu były konsultowane z CIOP w terminach wskazanych w § 6 ust. 2 Umowy, a sprawozdanie etapowe za rok 2019 zostało złożone po terminie wskutek nieporozumienia dotyczącego terminów złożenia sprawozdań etapowych i raportu końcowego.

(akta kontroli str. str. 503-509)

Ponadto zgodnie z Umową, do CIOP złożono trzy raporty okresowe oraz raport końcowy (część A i B). Raport okresowy za rok 2017 został złożony w dniu 7 marca 2018 r.²¹, podczas gdy zgodnie z § 6 ust. 5 Umowy, powinien zostać złożony do 28 lutego. Stanowiło to również naruszenie obowiązku wykonawcy do terminowego składania raportów, wynikającego z § 4 ust. 1 pkt 2 Umowy. Pozostałe raporty złożono w przewidzianym Umową terminie. Wszystkie raporty dokumentowały postęp w realizacji Projektu w danym okresie sprawozdawczym i były zgodne z ewidencją księgową.

(akta kontroli str. 36-91, 463-478)

Odnosnie przekazania raportu okresowego za rok 2017 z przekroczeniem terminu określonego w Umowie, Dyrektor IPiN wyjaśniła, iż ustalono z CIOP, że daty wskazane w Umowie będą datami zatwierdzenia raportów okresowych

¹⁹ Wykonawca Handikap Audyt, sprawozdanie nr 1/PW/PBiWP-IV/2017/NCBiR/2019.

²⁰ IPiN przed złożeniem sprawozdań okresowych, w ramach konsultacji (drogą elektroniczną) uzgadniał robocze wersje sprawozdań z CIOP.

²¹ IPiN przesłał do CIOP w dniu 1 marca 2018 r. wersję elektroniczną raportu okresowego za rok 2017 z prośbą o uwagi.

przekazywanych do CIOP w trybie roboczym i dopiero wersja potwierdzona w trybie roboczym będzie przekazywana oficjalnie w wersji papierowej.

(akta kontroli str. 503-509)

Zmiany dotyczące sposobu i terminów przekazywania sprawozdań określonych w § 6 ust. 2 i 5 Umowy, wymagały sporządzenia pisemnego aneksu zgodnie z § 22 Umowy. Nie sporządzono aneksu do umowy w tym zakresie.

IPiN nie załączył do raportu końcowego z realizacji Projektu informacji dla celów ewaluacji, co było niezgodne z § 6 ust. 10 Umowy. Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że informacje o wynikach Projektu (w formie tabelarycznej) zostały przekazane z raportem okresowym za rok 2019, natomiast raport końcowy zawierał również część tabelaryczną z oceną wskaźników. Dyrektor CIOP wyjaśniła, że ewaluację realizacji Programu prowadzono na podstawie raportów okresowych i sprawozdań etapowych, a Instytut zawarł w sprawozdaniu z końcowego etapu Projektu niezbędne informacje do celów ewaluacji Projektu.

(akta kontroli str. 67-91, 494-499, 503-509)

Odstąpienie od złożenia informacji dla celów ewaluacji wraz z raportem końcowym stanowiło brak realizacji postanowienia umownego określonego w § 6 ust. 10 Umowy, którego ewentualna zmiana wymagała, pod rygorem nieważności, sporządzenia pisemnego aneksu zgodnie z § 22 Umowy. Nie sporządzono aneksu do umowy w tym zakresie.

W czasie realizacji Projektu ani NCBiR, ani CIOP nie przeprowadziły w IPiN kontroli zakresu realizacji Projektu przewidzianej w § 15 Umowy.

(akta kontroli str. 36-101, 515-520)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Instytut przekazał do CIOP raport okresowy z realizacji Projektu za rok 2017 r. oraz sprawozdania etapowe za lata 2017-2019 po upływie terminów określonych w § 6 ust. 2 oraz ust. 5 Umowy, co stanowiło również naruszenie obowiązku wykonawcy do terminowego składania sprawozdań i raportów, wynikającego z § 4 ust. 1 pkt 2 Umowy.
2. Instytut nie załączył do raportu końcowego z realizacji Projektu informacji dla celów ewaluacji Projektu, co było niezgodne z § 6 ust. 10 Umowy.

OCENA CZĄSTKOWA

Instytut realizował badania zgodnie z założeniami określonymi w karcie informacyjnej Projektu oraz poniósł prawidłowo udokumentowane i ujęte w ewidencji księgowej wydatki na sfinansowanie zadań służących realizacji Projektu, co było zgodne z § 12 Umowy. Stwierdzone nieprawidłowości, polegające na przekroczeniu terminów złożenia czterech dokumentów sprawozdawczych oraz braku załączenia do raportu końcowego informacji dla celów ewaluacji, miały charakter formalny i nie wpłynęły na realizację i prawidłowe rozliczenie Projektu.

OBSZAR

2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ocena metod ich pomiaru

Opis stanu
faktycznego

Sformułowanie problematyki Projektu poprzedzone było analizą społeczno-ekonomiczną stanu warunków pracy w Polsce, wynikami analizy literatury i wiedzy dotyczących bezpieczeństwa pracy oraz danych Głównego Urzędu Statystycznego dotyczących liczby wypadków i chorób zawodowych oraz liczby osób zatrudnionych w narażeniu zawodowym. Przy opracowaniu Projektu IPiN uwzględniał priorytetowe kierunki badań oraz najważniejsze wyzwania i strategiczne dokumenty

międzynarodowe (w tym dyrektywy UE) lub krajowe. W założeniach Projektu wskazano, że przyczyni się on do realizacji celów:

- Strategii Rozwoju Kraju - Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności - w obszarze IV - Kapitał Ludzki, którego jednym z celów szczegółowych jest wzrost poziomu aktywności Polaków oraz poprawa stanu zdrowia społeczeństwa,
- Strategii Rozwoju Kraju 2020 w obszarze strategicznym II - Konkurencyjna Gospodarka, w tym celu szczegółowego II 4.2 - Rozwój kapitału ludzkiego. Poprawa jakości kapitału ludzkiego, zakładającego wzrost innowacyjności i wydajności gospodarki oraz rozwój kapitału ludzkiego, którego podstawą jest bezpieczna praca zgodna z możliwościami psychofizycznymi człowieka.

Cele Projektu były zgodne z Krajowym Programem Badań, Kierunek 6: Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków, w którym wskazano na potrzebę podjęcia badań związanych z aktywizacją zawodową i społeczną osób starszych. Wyniki Projektu były ukierunkowane na zachowanie zdolności do pracy osób w wieku 60+ i wpisywały się w program ramowy Horyzont 2020 i jego priorytet: zdrowie, zmiany demograficzne i dobrostan.

W Umowie nie wskazano celu lub celów szczegółowych Programu Wieloletniego, w które wpisywał się Projekt. Określone w załączniku nr 2 do Umowy wskaźniki produktu nie zostały przypisane do wskaźników produktu przypisanych celom szczegółowym Programu Wieloletniego.

(akta kontroli str. 5-10, 11-35)

W ramach realizacji Projektu IPiN współpracował z CIOP oraz Mazowieckim Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy (szkolenia dla lekarzy specjalistów medycyny pracy), Forum Lekarza Praktyka Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej (konferencja dla lekarzy POZ), Polskim Towarzystwem Udaru Mózgu (wykłady dla lekarzy neurologów na temat wypalenia zawodowego), Szkołą Główną Służby Pożarniczej (badanie pilotażowe dotyczące przydatności kwestionariusza do dalszych prac badawczych).

(akta kontroli str. 5-10, 278-279, 316-317, 431-433, 479-483)

Potencjalnymi odbiorcami zainteresowanymi wdrożeniem wyników projektu były: grupy zawodowe zwiększonego ryzyka wystąpienia zaburzeń depresyjnych zidentyfikowane w trakcie badania, pracodawcy, pracownicy służb bhp, pracownicy instytucji świadczeniodawców (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Narodowy Fundusz Zdrowia), lekarze POZ i medycyny pracy, a docelowo również lekarze innych specjalności.

(akta kontroli str. 5-35, 102-220)

W ramach Projektu przewidziano następujące wskaźniki produktu:

1. Zalecenia dotyczące zasad profilaktyki i wczesnego wykrywania zaburzeń depresyjnych - stopień realizacji wskaźnika 100%.
2. Opracowanie materiałów informacyjnych zawierających dane nt. rozpowszechniania czynników ryzyka zaburzeń depresyjnych oraz zalecenia dotyczące profilaktyki i wczesnego wykrywania zaburzeń depresyjnych dla pracodawców świadczeniodawców (NFZ, ZUS) - stopień realizacji wskaźnika 100%.
3. Opracowanie materiałów informacyjnych na temat narzędzia do przesiewowego wykrywania zaburzeń depresyjnych wśród osób aktywnych zawodowo z uwzględnieniem charakterystyki wykonywanej pracy - stopień realizacji wskaźnika 100%.
4. Opracowanie materiałów szkoleniowych na temat zaleceń dotyczących zasad profilaktyki i wczesnego wykrywania zaburzeń depresyjnych oraz narzędzia do przesiewowego ich wykrywania - stopień realizacji wskaźnika 100%.

5. Przeprowadzenie szkolenia pilotażowego dla 30 dla lekarzy POZ i medycyny pracy - stopień realizacji wskaźnika 200%.²²
6. Publikacje w recenzowanych czasopismach naukowych - stopień realizacji wskaźnika 100%.²³
7. Prezentacja wyników na konferencjach międzynarodowych - stopień realizacji wskaźnika 100%.²⁴
8. Opracowanie referatów, plakatów, prezentacji. Stopień realizacji wskaźnika 100%.²⁵

Osiągnięte w wyniku Projektu wartości wskaźników produktu Instytut rzetelnie przedstawiał w sporządzonych raportach okresowych oraz w raporcie końcowym.

(akta kontroli str. 11-35, 92-220, 261-438)

Według stanu na 15 czerwca 2020 r., Instytut wykazał postępy w realizacji trzech z pięciu wskaźników związanych z upowszechnianiem wyników Projektu, tj. wydanie drukiem poradnika dla osób mających zaburzenia nastroju i upowszechnienie go podczas szkoleń lekarzy oraz w poradniach POZ; wydanie drukiem broszury zawierającej zalecenia dotyczące zasad profilaktyki i wczesnego wykrywania zaburzeń depresyjnych i upowszechnienie jej podczas szkoleń lekarzy oraz w poradniach POZ; szkolenia dla lekarzy rodzinnych, lekarzy medycyny pracy oraz internistów na temat zasad profilaktyki i wczesnego wykrywania zaburzeń depresyjnych.

(akta kontroli str. 92-220, 261-438)

Projekt promowany jest poprzez przygotowaną stronę internetową²⁶ zawierającą informacje na temat zaburzeń depresyjnych oraz część wyników badania ankietowego²⁷, a także szkolenia i wykłady. Ponadto w 2019 r. prezentowano wyniki Projektu na konferencji Forum Medycyny Rodzinnej oraz przeprowadzono szkolenie dla lekarzy medycyny pracy na temat zasad profilaktyki i wczesnego wykrywania zaburzeń depresyjnych. Wyniki Projektu zostały zaprezentowane również na konferencjach międzynarodowych.

(akta kontroli str. 5-10, 67-91)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działania Instytutu dotyczące osiągnięcia zakładanych efektów Projektu i oceny metod ich pomiaru. Instytut opracował koncepcję i założenia Projektu uwzględniając m.in. wymogi określone w dokumentach międzynarodowych i krajowych, analizę potrzeb i kierunków badań. Określone w Umowie mierzalne wskaźniki umożliwiły dokonanie pomiaru zrealizowanych produktów i pozwoliły na ocenę stopnia realizacji zakładanych rezultatów Projektu. Prace wykonane w ramach Projektu doprowadziły do osiągnięcia wszystkich zaplanowanych wskaźników produktu.

²² Planowano przeprowadzenia jednego szkolenia, lecz w czasie realizacji projektu przeprowadzono dwa szkolenia (w terminie 21 listopada 2019 r. – 61 uczestników oraz 7 grudnia 2019 r. – 35 uczestników).

²³ Trzy publikacje w recenzowanych czasopismach naukowych: Journal of Mental Health, MATEC Web of Conferences, Postępy Psychiatrii i Neurologii.

²⁴ Prezentacja wyników projektu na dwóch konferencjach międzynarodowych Federation of European Securities Exchanges 2018 Lwów 7-8 listopada 2018 r., World Congress of Psychiatry 2019 21-24 sierpnia 2019 r.

²⁵ Opracowano dwa plakaty na konferencje międzynarodowe.

²⁶ Do 27 sierpnia 2020 r. liczba wejść na stronę wynosiła 8,9 tys.

²⁷ <https://zaburzeniadepresyjne.edu.pl>

IV. Uwagi i wnioski

- Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:
1. Przekazanie do CIOP informacji dla celów ewaluacji Projektu zgodnie z § 6 ust.10 umowy z dnia 3 lipca 2017 r.
 2. Zapewnienie terminowego wykonywania obowiązków sprawozdawczych wynikających z postanowień zawartych umów w sprawie realizacji projektów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 8 września 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Michał Maliński
Starszy inspektor k.p.

podpis

p.o. WICEDYREKTORA
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie

podpis
Michał Musiol